

ประวัติผ้าบาติก

ผ้าบาติกหรือผ้าปาเต๊ะ เป็นคำที่เรียกผ้าชนิดที่มีการทำโดยใช้เทียนปิดส่วนที่ไม่ต้องการให้ติดสี และใช้วิธีการแต้ม ระบาย หรือย้อมในส่วนที่ต้องการให้ติดสี ผ้าบาติกบางชิ้นอาจจะผ่านขั้นตอนการปิดเทียน แต้มสี ระบายสี และย้อมสีนับสิบๆ ครั้ง ส่วนผ้าบาติกอย่างง่ายอาจทำโดยการเขียนเทียนหรือพิมพ์เทียน แล้วจึงนำไปย้อมสีที่ต้องการ

คำว่า”บาติก”(Batik) หรือ “ปาเต๊ะ” (Batek) มาจากคำว่า Ba = Art และ Tik = จุด เดิมเป็นคำในภาษาชวา ใช้เรียกผ้าที่มีลวดลายเป็นจุด คำว่า “ติก” มีความหมายว่า เล็กน้อยหรือจุดเล็กๆมีความหมายเช่นเดียวกับ คำว่า ตริติก หรือตาริติก ดังนั้นคำว่า บาติก จึงมีความหมายว่าเป็นงานศิลปะบนผ้าที่มีลวดลายเป็นจุดต่างๆ

วิธีการทำผ้าบาติกในสมัยดั้งเดิมใช้วิธีการเขียนด้วยเทียน (Wax writing /Wax hand draw) ดังนั้นผ้าบาติกจึงเป็นลักษณะผ้าที่มีวิธีการผลิตโดยใช้เทียนปิดในส่วนที่ไม่ต้องการให้ติดสี และใช้วิธีระบาย แต้ม และย้อมในส่วนที่ต้องการให้ติดสี แม้ว่าวิธีการทำผ้าบาติกในปัจจุบันจะก้าวหน้าไปมากแล้วก็ตามแต่ลักษณะเฉพาะ ประการหนึ่งของผ้าบาติก ก็คือ จะต้อง

มีวิธีการผลิตโดยใช้เทียนปิดส่วนที่ไม่ต้องการให้ติดสี หรือส่วนที่ไม่ ต้องการให้ติดสีซ้ำอีก

แหล่งกำเนิด

แหล่งกำเนิดของผ้าบาติกมาจากไหนยังไม่เป็นที่ยุติ นักวิชาการชาวยุโรป หลายคนเชื่อว่ามีในอินเดีย ก่อนแล้วจึงแพร่หลายเข้าไปในอินโดนีเซีย อีกหลายคนเชื่อว่ามาจากอียิปหรือเปอร์เซีย

แม้ว่าจะได้มีการค้นพบผ้าบาติกที่มีอายุเก่าแก่ที่สุดในประเทศอื่นๆ ทั้งอียิป อินเดีย และญี่ปุ่น แต่บางคนก็ยังเชื่อว่า ผ้าบาติกเป็นของดั้งเดิมของอินโดนีเซีย และยืนยันว่าศัพท์เฉพาะที่เรียกวิธีการและขั้นตอนการทำผ้าบาติก เป็นศัพท์ภาษาอินโดนีเซีย สีที่ใช้ย้อมก็เป็นพืชที่มีในประเทศอินโดนีเซีย แท่งขี้ผึ้งที่ใช้เขียนลายก็เป็นของอินโดนีเซีย ไม่เคยมีในอินเดียเลย เทคนิคที่ใช้ในอินโดนีเซียสูงกว่าที่ทำกันในอินเดีย และจากการศึกษาค้นคว้าของ N.J. Kron นักประวัติศาสตร์ชาวดัทช์ ก็สรุปไว้ว่าการทำโล่รงบาติกหรือโล่รงปาเต๊ะ เป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก่อนติดต่อกับอินเดีย

บ้านบาติกของตำบลเกาะยวน้อย

แม้บ้านตำบลเกาะยวน้อย อำเภอเกาะยววจังหวัดพังงา จำนวน ๑๕ คน ได้รวมกันจัดทำเป็นกลุ่มท่องเที่ยวอาชีพ-เกษตรขึ้นเป็นกลุ่มแรกของจังหวัด เพราะเห็นว่าพื้นที่ดังกล่าวมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเข้ามาพักผ่อนเป็นจำนวนมากทุกปี ทางกลุ่มจึงจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรขึ้น โดยเน้นอาชีพที่มีในท้องถิ่น เช่น การผลิตลอบดักปลาขนาดใหญ่ ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถร่วมผลิตลอบดักปลากับชาวประมงได้ กิจกรรมการกรีดยางพารา และเส้นทางการทำไร่นาสวนผสม โดยสมาชิกแต่ละราย จะสับเปลี่ยนหมุนเวียนพานักท่องเที่ยวเข้าร่วมทำกิจกรรมด้านการเกษตร สร้างความสนุกสนาน และความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยว นอกจากนี้ ทางกลุ่มยังได้ผลิตผ้าบาติกจำหน่าย และสอนให้นักท่องเที่ยวทำเองเพื่อนำกลับไปเป็นของที่ระลึก ซึ่งผ้าบาติกที่ผลิต จะเลือกใช้ผ้าเลยอง ผ้าไหมอินโด และผ้าป่านมัดสีลิน โดยนำมาย้อมสีตามความนิยมของผู้บริโภค จากนั้นวาดลวดลายบาติกลงบนผ้า โดยเน้นลายธรรมชาติใต้ท้องทะเล ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของเกาะยวน้อย ซึ่งลายผ้าบาติกแต่ละผืน สมาชิกจะต้องอาศัยความชำนาญ และใช้ความประณีต จึงจะได้ผ้าบาติกที่สวยงาม ซึ่งส่วนใหญ่จะผลิตเป็นผ้านุ่งสำหรับสตรี เสื้อเชิ้ต และ ผ้าคลุมไหล่จากการรวมกลุ่มกัน เพื่ออนุรักษ์และพัฒนาอาชีพการเกษตรในท้องถิ่นให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย ส่งผลให้เกษตรกรในพื้นที่ มีรายได้เพิ่มมากขึ้น

รูปแบบของผ้าบาติก

การทำผ้าบาติก การทำผ้าบาติกของเกาะยาวนั้น เป็นการรวมกลุ่มกันของกลุ่มแม่บ้าน เป็นอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว ปัจจุบันในตำบลเกาะยาวน้อยมีการทำผ้าบาติกอยู่ ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มแม่บ้านท่าเขา หมู่ที่ ๔ กับกลุ่มแม่บ้านริมทะเล ได้ผ่านการพัฒนาฝีมือจนทำให้ผ้าบาติกจากเกาะยาวได้รับความนิยมเป็นอย่างสูง เป็นสินค้าที่สำคัญที่นักท่องเที่ยวที่มาเยือนเกาะยาวซื้อเป็นของที่ระลึก ทั้งเป็นผ้าเช็ดหน้า ผ้าตัดเสื้อ หรือนำไปใส่กรอบเป็นเครื่องประดับภายในบ้าน สำหรับลายของผ้าบาติกจะเน้นรูปของธรรมชาติเป็นหลัก เช่น ท้องทะเล รูปสัตว์ต่างๆ ในปัจจุบัน งานเขียนผ้าบาติกสามารถสร้างรายได้ให้แก่ชาวเกาะยาวได้เป็นอย่างดี

เทศบาลตำบลเกาะยาว

ประชาสัมพันธ์

สินค้าของชุมชน

ยึดมั่นธรรมาภิบาล บริการเพื่อประชาชน

เทศบาลตำบลเกาะยาว www.kohyaocity.go.th

โทรศัพท์ ๐๗๖-๕๕๗๓๒๔

โทรสาร ๐๗๖-๕๕๗๐๙๕